

LA A XL-A APARIȚIE

Pentru muzeografii Complexului „Muzeului Țării Crișurilor” a fost o dulce povară ca, timp de aproape patru decenii, să contribuie la apariția anualelor: *Crisia*, *Biharea* și *Nymphaea*. Primul, destinat arheologilor și istoricilor, al doilea etnografilor și istoricilor de artă, iar al treilea celor interesați de variile domenii ale științelor naturii. Povara, însă, a fost cu atât mai dulce cu cât, prin lucrările semnate de aceștia, profesioniștii muzeului au avut șansa constantă de a-și demonstra valoarea ca și cercetători științifici.

În răstimpul dintre 1971, când și-a deschis porțile Muzeul Țării Crișurilor, și anul acesta, 2010, răstimp care a stat și sub semnul trecerii din mileniul al doilea în cel de al treilea, *Crisia* a avut o neîntreruptă continuitate. O continuitate ce nu a putut fi anulată nici de încercările puterii comuniste de a bloca dreptul oamenilor din afara centrelor oficiale – București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, în principal, singurele „îndrituite”, la un moment dat, în a publica rezultate ale căutărilor științifice oficial acceptate –, la a-și face cunoscute opiniile în plan științific și nu numai. În anii '80 chiar s-a pus vehement problema renunțării la cele trei anuare, în condițiile în care deranja că un muzeu de provincie, din România, edita atâtea publicații. Încăpățânarea generației de muzeografi de atunci, a directorului Sever Dumitrașcu și a redactorului responsabil Viorel Faur, a salvat *Crisia*, care a rămas până în 1989 anuarul portdrapel al instituției culturale situate în orașul de pe malurile Crișului Repede.

Ultimii 20 de ani au fost aceia în care cele trei anuare au reapărut, dar au mai fost și anii când noile generații de muzeografi și cercetători ai muzeului din Oradea au făcut efortul ca ele să fie tipărite constant, iar, în cazul *Crisiei*, chiar de a-i asigura recunoașterea între tipăriturile din România acreditate de CNCSIS, desigur prin accesul la o categorie ce îi dă dreptul la reală apreciere. A venit, însă, acum, momentul unui „treceri”, spre o serie nouă și spre un nivel de recunoaștere națională și internațională care să îi asigure o cotă de prețuire de necontestat și, de ce nu, de prețuire estetică. Acest număr XL devine, astfel, acela care confirmă, pe de o parte, destinul durabil al *Crisiei*, iar, pe de altă parte, unul care obligă ca viitoarele apariții să fie racordate la pretențiile de rigoare științifică ale vremurilor prezente și viitoare deopotrivă.

Însă, *Seria Nouă*, respectând tradiția, va trebui să servească, în mod special, celor dedicați investigațiilor științifice din muzeul orădean, fără ca aceasta să însemne excluderea acelor colaborări care cu adevărat se dovedesc a fi utile consolidării poziției de volum unde autorii incluși își pot demonstra, apelând la argumente stând doar sub semnul obiectivității, vocația cercetării.

Prof. univ. dr. Aurel CHIRIAC